

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Tomáše Herce v právní věci žalobců: **a) J. V.**, zast. Mgr. Markem Nemethem, advokátem se sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1, a **b) J. V.**, zast. Mgr. Ing. Martinem Matějkou, advokátem se sídlem Jana Babáka 2733/11, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2022, č. j. 000802/2022/KUSK, ve znění opravného usnesení ze dne 3. 2. 2022, č. j. 017737/2022/KUSK, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) obec Hlásná Třebaň**, se sídlem Karlštejská 150, Hlásná Třebaň, zast. JUDr. PhDr. Karolinou Spozdilovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Národní 416/37, Praha 1, a **II) J. V.**, zast. Mgr. Markem Nemethem, advokátem se sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1, v řízení o samostatných kasačních stížnostech žalobce a), žalobkyně b) a osoby zúčastněné na řízení II) proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 8. 2022, č. j. 51 A 23/2022-95,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce a) **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost žalobkyně b) **se z a m í t á .**
- III. Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení II) **se z a m í t á .**
- IV. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- V. Osoba zúčastněná na řízení I) nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- VI. Osobě zúčastněné na řízení II) **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který jí bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám

zástupce Mgr. Marka Nemetha, advokáta se sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V projednávané věci je řešeno odstranění stavby „Ekofarma v Liškách“ nacházející se na pozemku parc. č. XA v katastrálním území X (dále jen „stavba“).

[2] V roce 2012 podala osoba zúčastněná na řízení II) (dále též „J. V. st.“) žádost o vydání územního rozhodnutí ohledně stavby. Tato žádost byla Městským úřadem Beroun, odborem výstavby (dále jen „stavební úřad“), zamítnuta. Dne 21. 10. 2013 podal žalobce a) (dále též „J. V. ml.“) žádost o vydání společného územního rozhodnutí a stavebního povolení na stavbu (dále jen „žádost ze dne 21. 10. 2013“), která byla zamítnuta rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 21. 11. 2013, č. j. MBE/61523/2013/VÝST-Kp. J. V. ml. se proti tomuto odvolal, odvolání však bylo zamítnuto rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 2. 2014, č. j. 023980/2014/KUKS (dále jen „rozhodnutí ohledně společného povolení“).

[3] V průběhu řízení o odvolání proti zamítnutí žádosti ze dne 21. 10. 2013 bylo dne 16. 1. 2014 vydáno stavebním úřadem oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby (dále jen „oznámení o zahájení řízení“) podle § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“). Dne 25. 2. 2015 bylo vydáno rozhodnutí o odstranění stavby, které bylo následně zrušeno z důvodu chybně vymezeného okruhu účastníků správního řízení. Stavební úřad následně oznámením ze dne 10. 7. 2019 (dále jen „oznámení o novém projednání“) žalobcům oznámil nové projednání věci, nařídil ústní jednání a zároveň žalobce poučil dle § 129 odst. 2 stavebního zákona o možnosti podání žádosti o dodatečné povolení stavby.

[4] Dne 5. 8. 2021 vydal stavební úřad prvostupňové rozhodnutí, č. j. MBE/45300/2021/VYST-PeP, o nařízení odstranění stavby. Žalobci a J. V. st. podali proti tomuto rozhodnutí odvolání, které bylo v záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaného zamítnuto. Žalovaný zejména nepřisvědčil námitkám, že nebylo možné pokračovat v řízení o nařízení odstranění stavby z důvodu, že rozhodnutí ohledně společného povolení nebylo v právní moci, protože nebylo nikdy doručeno žadateli o společné povolení – J. V. ml. Nebylo také pochybením, že v oznámení o zahájení řízení nebyl J. V. ml. poučen o možnosti podat žádost o dodatečné povolení stavby, jelikož stavební úřad rovnou uvedl, že stavbu nelze dodatečně povolit kvůli nesouladu s územně plánovací dokumentací. Stejně tak žalovaný nepřisvědčil námitce, že oznámení o zahájení řízení nebylo doručeno žalobkyni b) (dále též „J. V.“), jelikož toto pochybení bylo zhojeno oznámením o novém projednání a následným novým řízením. Nedůvodné byly také námitky, že územní plán nebyl založen ve spise, protože územní plán je veřejně přístupným opatřením obecné povahy, a že stavba byla vymezena neurčitě.

pokračování

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podali žalobci samostatné žaloby dle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), které byly spojeny ke společnému projednání před krajským soudem a zamítnuty napadeným rozsudkem. Krajský soud na úvod konstatoval, že je nutné od sebe odlišit řízení o odstranění stavby, které je předmětem soudního řízení, od řízení o zamítnutí žádosti o společné povolení. Žalobní argumentace však cílila právě proti rozhodnutí ve věci společného povolení, což nebylo pro rozhodnutí krajského soudu relevantní. Krajský soud nepovažoval za podstatné, zda bylo předchozí řízení o společném povolení pravomocně skončeno či nikoliv. Stavební úřad měl povinnost poté, co zjistil, že žalobci provádí stavbu bez příslušného povolení, zahájit řízení o odstranění stavby, a to bez ohledu na případné probíhající řízení o společném povolení. Z tohoto důvodu se krajský soud nezabýval námitkou chybného doručování rozhodnutí ohledně společného povolení, které dle žalobců nemělo kvůli tomuto pochybení nabýt právní moci. Krajský soud dále potvrdil závěr napadeného rozhodnutí, že stavba byla vymezena dostatečně určitě s vyloučením možnosti její záměny se stavbou jinou. Neobstála ani námitka, že oznámení o novém projednání nebylo řádně doručeno J. V., která tedy nebyla poučena o možnosti podat žádost o dodatečné povolení stavby. Oba žalobci o této možnosti byli řádně poučeni.

II. Obsah kasačních stížností a vyjádření k nim

[6] Žalobci a J. V. st. (dále též „stěžovatelé“) napadají výše označený rozsudek krajského soudu samostatnými kasačními stížnostmi, na základě kterých požadují napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

II.a Kasační stížnosti J. V. ml. a J. V. st.

[7] Vzhledem k tomu, že kasační stížnosti J. V. ml. a J. V. st. jsou obsahově totožné, Nejvyšší správní soud jejich obsah shrne společně v následujících odstavcích.

[8] Stěžovatelé J. V. ml. a J. V. st. podávají kasační stížnosti z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Vychází z premisy, že řízení o odstranění stavby není možné pravomocně ukončit, dokud není rozhodnuto v řízení o povolení stavby. Z protokolu o místním šetření ze dne 25. 7. 2013 vyplývá, že již toho času byly zahájeny terénní úpravy, byla provedena opěrná kamenná zídka a šachta. Žádost ze dne 21. 10. 2013 byla podána poté, co byly některé stavební práce zahájeny, proto ji měl stavební úřad posuzovat podle svého obsahu, tedy jako žádost o dodatečné stavební povolení ze strany J. V. ml. (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2018, č. j. 5 A 219/2013-57). Důvodem je, že po zahájení stavebních prací již nelze žádat o řádné stavební povolení. Žádost ze dne 21. 10. 2013 byla sice na formuláři nazvána jako žádost o společné povolení, fakticky však byla podána jako žádost o dodatečné povolení. Přestože byla žádost ze dne 21. 10. 2013 podána před zahájením řízení o odstranění stavby, dle § 129 odst. 2 stavebního zákona se má za to, že byla podána v okamžiku zahájení řízení o odstranění stavby. Dle J. V. ml. a J. V. st. dále řízení o žádosti ze dne 21. 10. 2013 nebylo do dne podání kasační stížnosti pravomocně skončeno, nikdy nebylo doručeno rozhodnutí odvolacího orgánu (rozhodnutí ohledně společného povolení), řízení o odstranění stavby tak mělo být z úřední povinnosti přerušeno.

[9] Krajský soud postupoval nesprávně, když se odmítl zabývat námitkou doručení rozhodnutí ohledně společného povolení. Žalovaným zjištěný skutkový stav ohledně doručování tohoto rozhodnutí je nepravdivý, jelikož řízení o společném povolení bylo vedeno s jiným účastníkem, J. V. st., a žádná doručenka do vlastních rukou adresáta J. V. ml. nebyla nalezena. Žalovaný pochybil, když J. V. ml. nesdělil, že si vyžádal archivní dokumentaci, tedy že doplnil dokazování nad rozsah spisového materiálu, a tento se tak nemohl k doplněnému dokazování vyjádřit. J. V. ml. by tak mohl sdělit, že podpis na doručence ze dne 6. 3. 2014 není jeho, nýbrž J. V. st., a vyžádal by si zpracování znaleckého posudku z oboru písmoznalectví a výslech J. V. st. Stěžovatelé J. V. ml. a J. V. st. uvedené považují za porušení jejich procesních práv, resp. práva na spravedlivý proces zaručeného čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

[10] Tvrzení, že J. V. ml. nevyužil možnosti žádat o dodatečné stavební povolení, nemá oporu ve spise. Jako žádost o dodatečné povolení je třeba považovat i podání J. V. ml. ze dne 29. 7. 2019, které reaguje na oznámení ze dne 10. 7. 2019 a odkazuje na již podanou žádost. V tomto podání J. V. ml. stavební úřad upozornil na to, že řízení o žádosti ze dne 21. 10. 2013 nepovažuje za skončené. Stavební úřad však v reakci na to stěžovatele neupozornil, že považuje toto řízení za již pravomocně skončené.

II.b Kasační stížnost J. V.

[11] J. V. (dále též „stěžovatelka“) podává kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podstatu věci spatřuje v zásadě ve stejném posouzení žádosti ze dne 21. 10. 2013 jako stěžovatelé J. V. ml. a J. V. st. Napadený rozsudek je nezákonný, jelikož aproboval rozhodnutí o odstranění stavby vydané i přesto, že J. V. ml. podal dne 21. 10. 2013 žádost o dodatečné povolení stavby, o níž doposud nebylo rozhodnuto. Jelikož žádost byla podána až po zahájení stavby, nemohlo se jednat o žádost o vydání společného povolení, nýbrž jde o žádost o dodatečné povolení. Před podáním žádosti ze dne 21. 10. 2013 byla předmětná stavba již zahájena, což vyplývá z protokolu z kontrolní prohlídky ze dne 25. 7. 2013. Dle § 37 správního řádu se má podání posuzovat podle svého skutečného obsahu, bez ohledu na to, jak je označeno.

[12] Po zahájení stavby nelze zahájit a vést řízení o vydání společného povolení, což stěžovatelka opírá o komentářovou literaturu, dle které i pokud by bylo vydáno stavební povolení (analogicky lze dovodit že i společné povolení), a stavebník by zahájil stavbu před nabytím právní moci tohoto rozhodnutí, musel by stavební úřad postupovat dle § 129 odst. 2 stavebního zákona a zahájit řízení o odstranění stavby.

[13] Skutečnost, že žádost ze dne 21. 10. 2013 byla označena jako žádost o společné povolení, není významná. Zákon pro podání žádosti o dodatečné povolení nepředepisuje žádný formulář, tyto žádosti se běžně podávají prostřednictvím formuláře určeného pro vydání společného povolení. Stěžovatelka dále odkazuje na rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2019, č. j. 1 As 328/2018-37, dle kterého je v případě žádosti o vydání stavebního povolení u stavby, se kterou již bylo započato, nutno takové podání posoudit jako žádost o dodatečné stavební povolení.

pokračování

[14] Žádost o dodatečné povolení stavby podal J. V. ml. dne 21. 10. 2013, přičemž se má za to, že byla podána až okamžikem zahájení řízení o odstranění stavby (§ 129 odst. 2 stavebního zákona). Stavební úřad tak měl *ex lege* řízení o odstranění stavby přerušit a rozhodnout o podané žádosti o dodatečné povolení. Stavební úřad nesprávně rozhodl o žádosti ze dne 21. 10. 2013 jako o žádosti o společné povolení stavby, rozhodl tedy o zcela jiném předmětu řízení, navíc toto řízení bylo vedeno pouze s J. V. st., nikoliv s J. V. ml. Napadené rozhodnutí je tedy nezákonné, jelikož bylo vydáno, přestože o žádosti o dodatečném povolení nebylo doposud pravomocně rozhodnuto.

II.c Vyjádření žalovaného

[15] Žalovaný navrhuje kasační stížnosti zamítnout. Dle žalovaného bylo řízení o vydání společného povolení, které předcházelo nynějšímu řízení dle § 129 stavebního zákona, vyřízeno tak, že žádost o společné povolení byla zamítnuta a následné odvolání bylo také zamítnuto rozhodnutím ohledně společného povolení ze dne 5. 2. 2014, na kterém byla vyznačena doložka právní moci ke dni 6. 3. 2014. Žalovaný má za nedůvodnou námitku spočívající v tom, že stavba byla zahájena již v červenci roku 2013, což vyplývá z protokolu z místního šetření ze dne 25. 7. 2013. Dle žalovaného zjištění vyplývající z tohoto protokolu nedokládají, že vlastní stavební činnost na hlavní stavbě ekofarmy byla zahájena, jelikož vedle řízení o odstranění stavby probíhalo také druhé řízení ohledně nepovolené stavby „*Kabel nízkého napětí, včetně napojení na stávající rozpojovací jističí skříň R555“ na pozemcích parc. č. XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XCH v katastrálním území X*“. Tato námitka byla zároveň uplatněna až v řízení o kasační stížnosti, nikoliv v řízení probíhajícím dle § 129 stavebního zákona. Vyhodnocení, zda jde o nepovolené zahájení stavby, přísluší výlučně stavebnímu úřadu, což učinil oznámením ze dne 16. 1. 2014 poté, co měl zdokumentované relevantní důvody o tom, že prováděné práce jsou pracemi na nové stavbě ekofarmy.

[16] Tvrzení stěžovatelů, že žádost ze dne 21. 10. 2013 měla být posouzena jako žádost o dodatečné povolení stavby, má směřovat do jiného správního řízení o zamítnutí žádosti o společné povolení. Toto tvrzení ani z rozhodnutí ohledně společného povolení nevyplývá. Stěžovatelé žádné opravné, či jiné právní prostředky proti postupu stavebního úřadu, ani žalovaného, neuplatnili. Dle žalovaného stavební úřad přistupuje k zahájení řízení podle § 129 stavebního zákona z moci úřední a není vázán tím, zda o stavbě bylo vedeno jiné správní řízení (o umístění a povolení stavby).

[17] Stěžovatelé námitku (ne)doručení rozhodnutí ohledně společného povolení, tedy podepsání doručky J. V. st. namísto J. V. ml., v řízení dle § 129 stavebního zákona neuplatnili. Žalovaný se ztotožňuje s krajským soudem, dle kterého námitky směřující k řízení o společném povolení nejsou pro nynější řízení dle § 129 stavebního zákona relevantní.

[18] Pro závěr, že řízení o společném povolení vyvolané J. V. ml. mělo být vyhodnoceno jako řízení o dodatečném povolení stavby, neexistuje žádný právní důvod. Rozsudek č. j. 1 As 328/2018-37, na který odkazují stěžovatelé, je nepřiléhavý, protože řešil jinou věc. Nynější stěžovatelé žádné povolení k zahájení stavby na rozdíl od judikovaného případu nikdy nezískali. Stěžovatelé od počátku zahájení řízení o odstranění stavby žádnou snahu o legalizaci stavby nevyvinuli, pouze vytýkali různá procesní pochybení správním orgánům.

Přitom v oznámení ze dne 10. 7. 2019 byli poučeni o možnosti podání žádosti o dodatečném povolení stavby.

II.d Vyjádření J. V. ml. a J. V. st. ke kasační stížnosti stěžovatelky

[19] Stěžovatelé J. V. ml. a J. V. st. se ztotožňují s kasační stížností stěžovatelky a vesměs opakují tvrzení z vlastních kasačních stížností. Zdůrazňují, že krajský soud neměl v době rozhodování o žalobách od žalovaného k dispozici kompletní spisový materiál.

[20] Dále souhlasí s tím, že J. V. ml. žádostí ze dne 21. 10. 2013 podal žádost o dodatečné povolení stavby. Stavební úřad měl již ke dni 25. 7. 2013 vědomost o tom, že na pozemku p. č. XG probíhají terénní a výkopové práce, ze kterých je patrný půdorys stavby. Po zahájení stavby již nebylo možné vést řízení o vydání společného povolení, ale pouze o dodatečném povolení stavby. Souhlasí s tím, že rozsudek č. j. 1 As 328/2018-37 je příléhavý a do doby pravomocného skončení řízení o dodatečném povolení stavby (zahájeného podáním žádosti ze dne 21. 10. 2013) tak nelze vydat rozhodnutí o odstranění stavby, neboť takové řízení je *ex lege* přerušeno.

[21] Stěžovatelé J. V. ml. a J. V. st. souhlasí se stěžovatelkou, že stavební úřad rozhodl dne 21. 11. 2013 o zcela jiném předmětu řízení a že toto řízení nebylo vedeno se správným účastníkem řízení, J. V. ml.

II.e Duplika J. V. k vyjádření žalovaného

[22] Stěžovatelka nesouhlasí s názorem žalovaného, že prováděné terénní a výkopové práce se nevztahovaly ke stavbě ekofarmy, ale ke stavbě kabelu nízkého napětí a napojení na jističí skříň. Stavební úřad měl vědomí o tom, že na stavbě již probíhají stavební práce, proto měl zahájit na základě žádosti ze dne 21. 10. 2013 řízení o dodatečném povolení ke stavbě.

[23] Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že námitka ohledně posouzení žádosti ze dne 21. 10. 2013 měla být uplatněna v jiném správním řízení. Toto totiž jednak skutečně ukončeno nebylo, a za druhé, nelze vypořádat námitku, že nebylo ukončeno řízení o odstranění stavby konstatováním, že bylo ukončeno řízení o společném povolení. Stavebnímu úřadu totiž mělo být objektivně známo, že probíhají stavební práce, a tedy mělo být zahájeno řízení o dodatečném povolení stavby. Dle § 129 odst. 2 stavebního zákona je stavební úřad povinen přerušit řízení o odstranění stavby do doby rozhodnutí v řízení o dodatečném povolení stavby. Námitky o neukončení řízení o dodatečném povolení jsou proto námitkami relevantními.

[24] Rozsudek č. j. 1 As 328/2018-37 je příléhavý, jelikož jeho zásadním prvkem je projevená vůle stavebníka k legalizaci stavby po tom, co již stavba byla zahájena. J. V. ml. a J. V. st. podnikali veškeré kroky k legalizaci stavby a jako laikům jim nemohlo být známo, že stavební úřad postupuje v rozporu se zákonem a stavbu již nelze zlegalizovat v řízení o společném povolení, ale pouze v řízení o dodatečném povolení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[25] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasačních stížností a shledal, že byly podány včas, osobami k tomu oprávněnými, směřují proti rozhodnutí, proti němuž je

pokračování

podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokáty (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasačních stížností a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[26] Kasační stížnosti nejsou důvodné.

III.a Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku

[27] Bylo by předčasné se zabývat právním posouzením věci samé, jestliže by napadený rozsudek krajského soudu byl nepřezkoumatelný či založený na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

[28] Stěžovatelé J. V. ml. a J. V. st. obecně uvedli nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., Nejvyšší správní soud se tedy předně zabýval tímto důvodem. Ke konkrétnímu obsahu pojmu nepřezkoumatelnosti srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, nebo ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008-136, č. 1795/2009 Sb. NSS. Konstatování nepřezkoumatelnosti by mělo být vyhrazeno opravdu výjimečným případům, kdy není z odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec patrné hodnocení podstatných důvodů či skutečností (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, č. 3668/2018 Sb. NSS, odst. [29]).

[29] Napadený rozsudek je přezkoumatelný. Nejvyšší správní soud z obsahu spisu vedeného u krajského soudu ověřil, že se krajský soud vypořádal se všemi námitkami J. V. ml. a J. V. uvedenými v jejich žalobách. Krajský soud se v bodě 37. napadeného rozsudku vypořádal s námitkou nesprávného uvedení datace prvostupňového rozhodnutí o společném povolení; v bodě 36. s námitkou nezaložení územního plánu do správního spisu; v bodech 40. a násl. s námitkou nedoručení oznámení o novém projednání J. V.; v bodě 36. s námitkou posouzení stavby v rámci řízení o společném povolení; v bodě 35. s námitkou procesního pochybení žalovaného v rámci doplnění dokazování; v bodě 38. s námitkou neurčitěho vymezení černé stavby a v bodě 45. s námitkou nepoučení o možnosti podání žádosti o dodatečné povolení stavby. Krajský soud také v bodech 34. a 35. podrobně vysvětlil, proč se nezabýval doručením rozhodnutí ohledně společného povolení J. V. ml. a následnou právní mocí tohoto rozhodnutí.

III.b Nepřípustnost kasačních námitek

[30] Úvodem Nejvyšší správní soud připomíná, že v řízení o kasační stížnosti přezkoumává rozhodnutí správních soudů, proti jejichž argumentaci musí směřovat odůvodnění kasační stížnosti. Stěžovatelé jsou tak povinni nabídnout alternativní právní názor k názoru krajského soudu. Jádrem kasačních stížností se však opírá o důvody neuplatněné v řízení před krajským soudem. Tyto kasační námitky nelze považovat za včas uplatněné, jsou tedy nepřípustné dle § 104 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se tedy nebude meritorně zabývat kasačními námitkami shrnutými v odst. [8], [10], [11], [13] a [14].

[31] Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.* Dle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005-43, č. 685/2005 Sb. NSS, důvody kasační stížnosti lze opřít jen o takové konkrétní právní či skutkové důvody, jež byly v řízení před krajským soudem přípustně uplatněny (viz § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), a tedy alespoň v základních rysech v žalobních bodech obsažených v žalobě či jejím včasnému rozšíření formulovány a případně dále (i po uplynutí lhůty k podání či rozšíření žaloby) upřesněny či podrobněji rozvedeny, aniž by tím byly rozšiřovány; to platí jen za předpokladu, že uvedené právní či skutkové důvody stěžovatel mohl v žalobě či jejím včasnému rozšíření uplatnit. (srov. nepublikované usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 7 Azs 329/2004-48).

[32] Argumentace v kasačních stížnostech spočívá v tom, že žádost ze dne 21. 10. 2013 měla být stavebním úřadem posouzena jako žádost o dodatečné stavební povolení, jelikož v té době již probíhaly stavební práce. Toto tvrzení stěžovatelé opírají o protokol z místního šetření ze dne 25. 7. 2013. Po zahájení stavby nelze zahájit a vést řízení o vydání společného povolení, proto měl stavební úřad zahájit řízení o odstranění stavby dle § 129 stavebního zákona. Žádost ze dne 21. 10. 2013 měl tedy posoudit jako žádost o dodatečné povolení podanou před zahájením řízení o odstranění stavby dle § 129 odst. 2 stavebního zákona. Napadené rozhodnutí o odstranění stavby bylo dle stěžovatelů nezákonné, protože nebylo rozhodnuto o žádosti ze dne 21. 10. 2013 v rámci řízení o dodatečném povolení.

[33] Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu a spisu vedeného u krajského soudu zjistil, že stěžovatelé tuto argumentaci nevznegli ani v odvolání, ani v žalobách, ani při ústním jednání před krajským soudem. V rámci správního a soudního řízení byla jejich obrana postavena na tom, že rozhodnutí ohledně společného povolení nebylo doručeno J. V. ml., není pravomocné, a tedy nemělo být vydáno rozhodnutí o odstranění stavby. Doposud nerozporovali povahu žádosti ze dne 21. 10. 2013, začátek stavebních prací či to, že nepodali jinou žádost o dodatečné povolení. Toto například osvědčuje skutečnost, že žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 3. 5. 2022, str. 2 (č. l. 40 spisu vedeného u krajského soudu), uvedl, že žalobce (tj. J. V. ml., pozn. NSS) *správně podal před zahájením stavby žádost o vydání společného územního rozhodnutí a stavebního povolení* (tj. žádost ze dne 21. 10. 2013, pozn. NSS). Přestože se stěžovatelka k tomuto vyjádření dále vyjadřovala (č. l. 71 spisu vedeného u krajského soudu), toto tvrzení nikdy nerozporovala, ač zjevně mohla. Stejně tak stěžovatelé toto nerozporovali v rámci ústního jednání před krajským soudem. Z tohoto důvodu je tedy námitka týkající se povahy žádosti ze dne 21. 10. 2013 nepřípustná.

[34] Také kasační námitku týkající se podání J. V. ml. ze dne 29. 7. 2019, které je dle stěžovatelů třeba považovat za žádost o dodatečné povolení stavby, považuje Nejvyšší správní soud za nepřípustnou. Toto je nové tvrzení, které doposud stěžovatelé neuplatnili, ačkoliv mohli. Není ani pravdou, že v tomto podání J. V. ml. upozorňoval na žádost ze dne 21. 10. 2013 jako na žádost o dodatečné stavební povolení, což Nejvyšší správní soud uvádí pouze nad rámcem.

III.c Ostatní kasační námitky

pokračování

[35] Dle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona *[s]tavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.*

[36] Dle stěžovatelů J. V. ml. a J. V. st. krajský soud pochybil, jelikož se odmítl zabývat námitkou (ne)doručení rozhodnutí ohledně společného povolení J. V. ml. a (ne)nabytím právní moci tohoto rozhodnutí. Nejvyšší správní soud ovšem shledal, že krajský soud tento postup dostatečně zdůvodnil ve svém rozsudku v bodech 34. a 35. Krajský soud totiž konstatoval, že nebylo podstatné, zda bylo předchozí řízení o společném povolení pravomocně skončeno či nikoliv. Za situace, kdy stavební úřad zjistil provádění stavby bez příslušného povolení, byl podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona povinen zahájit řízení o odstranění stavby, a to bez ohledu na případné probíhající, resp. pravomocně neskončené řízení o společném povolení. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Dne 21. 10. 2013 podal J. V. ml. žádost o společné povolení ke stavbě farmy. Tato žádost byla zamítnuta prvostupňovým rozhodnutím o společném povolení dne 21. 11. 2013. V okamžiku, kdy bylo zahájeno řízení o odstranění stavby, J. V. ml. a J. V. nedisponovali platným rozhodnutím vyžadovaným stavebním zákonem, opatřením nebo jiným úkonem nahrazujícím toto rozhodnutí dle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona.

[37] Stěžovatelka v kasační stížnosti tvrdí, že pokud stavebník zahájí stavbu předtím, než nabude rozhodnutí o stavebním povolení (analogicky společné povolení) právní moci, musí stavební úřad zahájit řízení o odstranění stavby dle § 129 odst. 2 stavebního zákona. A z tohoto dovozuje, že po zahájení stavby již nelze zahájit a vést řízení o vydání společného povolení, ale pouze řízení o dodatečném povolení stavby. Ani z této premisy však nevyplývá skutečnost, že stavební úřad nemůže zahájit řízení o odstranění stavby, pokud neskončilo správní řízení o společném povolení. Stavební úřad může zahájit řízení o odstranění stavby, pokud doposud nebylo rozhodnuto o příslušném povolení a správní řízení stále probíhá, musí však být splněny podmínky dle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Řízení o odstranění stavby bylo zahájeno v souladu s právní úpravou, tedy v okamžiku, kdy stěžovatelé prováděli stavbu bez příslušného rozhodnutí či jiného opatření dle stavebního zákona. Pro projednávanou věc tedy není relevantní, komu bylo rozhodnutí ohledně společného povolení doručeno, jeho právní moc totiž nemá na zákonnost napadeného rozhodnutí žádný vliv.

[38] Na základě výše uvedeného nelze ani přisvědčit námitce ohledně pochybení žalovaného v odvolacím řízení spočívajícího v „nedoplnění“ dokazování nad rozsah spisového materiálu. Tato otázka byla již krajským soudem řešena v bodě 35. napadeného rozsudku a Nejvyšší správní soud se s jeho závěrem ztotožňuje. Skutečnost, zda se mohli stěžovatelé s doručenkou rozhodnutí ohledně společného povolení seznámit, nemá na zákonnost napadeného rozhodnutí vliv.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnosti proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[40] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé, kteří neměli ve věci úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti a osobě zúčastněné na řízení I) soud neukládal žádné povinnosti, v souvislosti s jejichž plněním by jí vznikly nějaké náklady. Přiznání náhrady jiných nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodné osoba zúčastněná na řízení I) nenavrhla.

[41] Nejvyšší správní soud dále výrokem VI. rozhodl o tom, že se osobě zúčastněné na řízení II), tedy stěžovateli J. V. st., vrací přeplatek na soudním poplatku za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč. Soudní poplatek byl totiž zaplacen dvakrát. Nejprve byl zaplacen jeden soudní poplatek dne 3. 10. 2022, posléze byly zaplaceny tři soudní poplatky za všechny tři samostatné kasační stížnosti dne 13. 10. 2022. Zdejší soud vyzval stěžovatele ke sdělení, který z nich zaplatil soudní poplatek ze dne 3. 10. 2022. Nejvyšší správní soud však o této skutečnosti nebyl vyrozuměn, proto vrací soudní poplatek ze dne 3. 10. 2022 stěžovateli J. V. st., jehož kasační stížnost byla doručena zdejšímu soudu jako první v pořadí. Soud postupoval dle § 10 odst. 1, věty druhé, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, dle něhož soud vrátí přeplatek na soudním poplatku, bylo-li zaplaceno více, než kolik činila poplatková povinnost. Třicetidenní lhůta k vrácení přeplatku vychází z § 10a zmíněného zákona. Přeplatek bude J. V. st. vrácen k rukám jeho zástupce Mgr. Marka Nemetha, advokáta se sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. února 2024

JUDr. Radan Malík
předseda senátu